

North American

n T-28 - En Trojan till Sverige

T-28 Trojan byggdes som efterföljare till det legendariska skolflygplanet T-6, eller Sk 16 som det kallades i Sverige. Nu finns ett exemplar av detta kraftfulla, robusta flygplan i landet. Uppvisningspiloten Sten Svensson fick nyligen hem sin T-28B till Eslöv. Premiär inför publik blev det i Varberg i juli.

TEXT OCH FOTO: DANIEL KARLSSON

S North American T-28 Trojan flög första gången i september 1949. Under 1950-talet byggdes omkring 2 000 exemplar till den amerikanska försvarsmakten i ett flertal varianter. Utöver skolflygning kom planet också

att användas i krig – bland annat under hemliga operationer i Vietnam och Laos. I sin mest aggressiva konfiguration kunde T-28D bära vapenlast på upp till sex vapenbalkar. Även fransmännen använde modifierade T-28 i militära operationer, då under namnet Fennec.

STOR, STRYKTÄLIG och tung är ord som förknippas med T-28. Den ursprungliga T-28A hade en 7-cylindrig Wright R-1300 Cyclone på 800 hästkrafter. Senare versioner fick den betydligt starkare 9-cylindriga R-1820-86 som ger 1 425 hästkrafter. T-28C hade dessutom en modifie-

rad bakkropp med fångstkrok för träning av landning på hangarfartyg.

T-28 ANVÄNDES i den amerikanska försvarsmakten ända in på 1980-talet. Många av planen såldes efterhand till privata ägare. Dess robusthet och goda prestanda har gjort den populär som warbird i USA. 150-200 flygplan beräknas fortfarande vara luftvärdiga. I slutet på 1980-talet flög en i Skandinavien, men någon T-28 har aldrig tidigare varit baserad i Sverige. Fyra maskiner flyger i dag i Europa – och den senaste importen landade i skånska Eslöv.

STEN SVENSSON har under många år turnerat på flyguppvisningar runt om i Nordeuropa. Uppvisningsflygandet är en del i hans mångfacetterade flygfirma Stonab Aviation. Med sin gula Boeing Stearman SE-BOG och sina ”wingstanding ladies” blev han välkänd, framförallt i Tyskland. Men efter alla år med dubbeldeckaren var det dags för någonting nytt.

– **JAG VISSTE ATT** jag var färdig med Stearman och wingstanding. ”Kicken” var borta. Jag frågade flygdagsarrangörer vad de ville se i stället: en T-28, Grumman Avenger eller Skyraider. Alla tre är relativt lättflugna, så valet gick helt

på känsla.

STEN SÅLDE sin Stearman till England. Där ingår den nu i Team Guinot – med stor sannolikhet världens enda flyguppvisningsgrupp sponsrad av en skönhetsprodukt. Han tog sig över till USA, och så, vid Sun’n Fun i Florida i april, hittade han sin nya ögonsten - en T-28B Trojan.

DET AKTUELLA flygplanet är byggt i början av 1950-talet och levererades till US Navy kort därefter. Efter avslutad tjänst 30 år senare ställdes det vid en förvaringsdepå på Davis-Monthan Air Force Base i Arizona. 1982 flyttades planet till

DATA & PRESTANDA T-28B

Motor:	Wright Cyclone R-1820-86, 1 425 hk
Tomvikt:	2 900 kg
Max startvik:	3 900 kg
Spännvidd:	12,2 m
Längd:	10,1 m
Höjd:	3,9 m
Max fart:	635 km/tim
Max höjd:	10 800 m
Räckvidd:	1 700 km

närliggande Pima Air Museum i Tuscon. Kort efteråt såldes det till en privatperson, Lynn C. Hunt i Kalifornien, som satte det i flygvärdigt skick. Planet fick så småningom den passande registreringen N428B.

UNDER TIDIGT 1990-TAL gjordes en helrenovering då bland annat motor och propeller byttes. Planet övergick sedan till Pipeline Aviation och John Curton i St Petersburg, Florida, innan Sten Svensson köpte planet. Nu kom företaget Trudeau Warbird Enterprises in i bilden, också de baserade i Florida. De är specialister på just T-28 och assisterade Sten under den

10 timmar långa inflygningen, den tekniska utbildningen och nedmonteringen i container, för transporten över Atlanten.

DET EFTERLÄNGTADE "paketet" kom fram till hemmabasen i Eslöv i slutet på juni. Det tog tre man tre veckors heltidsarbete att få allt i ordning. Bland annat hade alla slangar, 57 stycken, tagits bort vid nedmonteringen och dessa ersattes med nya vid återmonteringen. Men så äntligen, onsdagen den 16 juli kom maskinen i luften, bara några dagar före den inplanerade uppvisningspremiären i Varberg.

- **DET ÄR EN SNÄLL** och lättflugen maskin, trots att den är så effektiv, berättar Sten om sin T-28. Det är enkelt att komma åt för inspektion och service, och flygplanet är vansinnigt robust.

- **DET MAN FÅR** passa sig för är om motorn lägger av. Som med alla tunga maskiner trillar den ner fort. Annars finns inte några baksidor. Det skulle i så fall vara att det går åt lite soppa – 200 liter i timmen ungefär! Men det är det värt för att höra det mullrande ljudet av en T-28...

